

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Львівський національний
медичний університет
імені Данила Галицького

Кафедра: Терапевтичної стоматології

Завідувач кафедри: професор В.М. Зубачик

ЩОДЕННИК
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
«ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА З ТЕРАПЕВТИЧНОЇ
СТОМАТОЛОГІЇ»
ОК 33.3

Прізвище, ім'я, по батькові студента _____

Факультет: стоматологічний

Курс III

Група _____

База практики _____

Львів-202__р.

Студент

_____ (прізвище, ім'я та по-батькові)

проходить виробничу практику з дисципліни " Виробнича лікарська практика з
терапевтичної стоматології" на базі__

_____ (назва лікувального закладу)

у

_____ (місто, область)

Терміни практики: з _____._____ до _____._____ 202 р.

Керівник виробничої практики від кафедри _____

(посада, ППП, підпис)

Керівник практики від лікувального закладу _____

_____ (посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Безпосередній керівник практики від лікувального закладу _____

_____ (посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Студент прибув " ____ " _____ 202__ р. вибув " ____ " _____ 202__ р.

Підпис відповідальної особи _____

М.П.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Виробнича практика з дисципліни "Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології" проводиться відповідно до навчального плану підготовки лікарів-стоматологів та програми практики на III курсі. Обсяг виробничої практики становить 2 тижні.

Під час практики студенти виконують обов'язки лікаря стоматолога-терапевта на базі поліклінічних відділень терапевтичного профілю обласних, міських, районних закладів охорони здоров'я. Студенти працюють по 6 годин щоденно впродовж 10 робочих днів, у вільний від роботи час виконують самостійну роботу. У відділі має бути графік роботи студентів. Безпосереднім керівником практики студентів є лікарі стоматологи.

Студент до відбуття на практику повинен отримати інструктаж керівника практики від кафедри і отримати програму та щоденник практики; направлення на практику.

Студент, прибувши у заклад охорони здоров'я (ЗОЗ), повинен подати керівникові від бази щоденник, пройти інструктаж з техніки безпеки, уточнити план проходження практики.

Під час проходження практики студент зобов'язаний суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку ЗОЗ.

Звіт про практику студент складає відповідно до календарного графіка проходження практики й додаткових вказівок керівників практики від університету та від ЗОЗ.

Виробнича практика студента оцінюється за чотирибальною системою й враховується при призначенні стипендії нарівні з іншими дисциплінами навчального плану.

Студент, що не виконав вимог практики й дістав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку під час захисту звіту, підлягає відрахуванню з університету.

Метою проходження виробничої лікарської практики є перевірка та закріплення знань і практичних навичок лікаря терапевта-стоматолога, отриманих студентами відповідно до проекту Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія».

Основними завданнями проходження виробничої практики є:

- Використовуючи стандартну технологію, на підставі нормативних документів вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення (амбулаторну карту стоматологічного пацієнта, щоденник обліку виконаної роботи).

- Визначати зміст організації роботи терапевтичного стоматологічного відділення поліклініки, дотримуватися лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режиму, демонструвати знання щодо методів стерилізації стоматологічного інструментарію та порядку догляду за ним.

- Проводити обстеження стоматологічного хворого, застосовувати на практиці провідні синдроми і симптоми у терапевтичній стоматології, обґрунтувати і формулювати попередній діагноз; вміти аналізувати результати обстеження та проводити диференційну діагностику, формулювати остаточний діагноз основних захворювань, визначати характер та принципи лікування пацієнтів в клініці терапевтичної стоматології, скласти план лікування хворого на карієс, його ускладнення та некаріозні ураження в залежності від форми, перебігу захворювання, віку та загального стану пацієнта, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань, проводити їх первинну та вторинну профілактику.

- Оволодіти методами знеболення при лікуванні одонтопатології, препарування каріозних порожнин за Блеком, роботи стоматологічним інструментарієм і ендодонтичними інструментами, методиками роботи з пломбувальними матеріалами хімічного, світлового твердіння, для тимчасових пломб і корневих каналів.

- Оволодіти методами діагностики та надання невідкладної допомоги на стоматологічному прийомі у лікаря стоматолога-терапевта.

- Проводити оцінку стану гігієни порожнини рота за гігієнічними індексами та ефективності проведення її. Надавати рекомендації по гігієні порожнини рота з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта зодонтопатологією.

- Ознайомитися із веденням обліково-звітної документації лікаря стоматолога-терапевта, виписувати рецепти і знати вимоги до умов зберігання медикаментозних препаратів, пояснювати механізм впливу під час їх застосування.

1. Тематичний план «Виробничої лікарської практики з терапевтичної стоматології» для студентів III курсу

№	Тема заняття	К-ть днів
1.	Структура та обладнання стоматологічної клініки. Етика та деонтологія в стоматології. Техніка безпеки. Методи клінічного обстеження стоматологічного хворого.	1
2.	Зубні відкладення, їх види. Механізм утворення, структура, хімічний склад.	1
3.	Знеболення в терапевтичній стоматології, види, методи, засоби, показання до використання.	1
4.	Карієс зуба. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
5.	Ураження твердих тканин зуба некаріозного походження.	1
6.	Гострі та хронічні форми пульпіту. Етіологія, патогенез, клініка і диференційна діагностика.	1
7.	Систематика методів лікування пульпітів. Ефективність, можливі ускладнення. Пломбування кореневих каналів, методики, матеріали.	1
8.	Гострі та хронічні верхівкові періодонтити.	1
9.	Принципи і схема лікування верхівкових періодонтитів.	1
10.	Фізіотерапевтичні методи лікування хвороб ендодонта. Диференційований залік.	1

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Тема	
1.	Додаткові методи обстеження в стоматології. Медична стоматологічна документація.	
2.	Професійна гігієна порожнини рота, оцінка її ефективності та значення у профілактиці стоматологічних хвороб. Ультразвуковий та порошкоструменевий методи зняття зубних відкладень. Методика застосування	
3.	Допомога при невідкладних станах.	
4.	Статистичні показники карієсу зуба. Клінічні класифікації карієсу.	
5.	Методи відбілювання їх на структуру твердих тканин зуба	
6.	Рентгендіагностика захворювань ендодонту	
7.	Особливості механічної та медикаментної обробки кореневих каналів при лікуванні захворювань ендодонту.	
8.	Характеристика медикаментних засобів для лікування захворювань ендодонту.	
9.	Заапикальна терапія. Лікарські препарати.	
10.	Пломбування кореневих каналів, методики, матеріали.	

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Перелік практичних навиків якими має оволодіти студент III курсу стоматологічного факультету при проходженні виробничої практики з дисципліни:

№ п/п	Назва уміння, практичної навички	Оцінка в балах
-------	----------------------------------	----------------

1.	Робота з медичною документацією. Заповнення і ведення амбулаторної історії хвороби стоматологічного хворого.	3-5
2.	Робота з стоматологічним обладнанням та інструментами, Стерилізація.	3-5
3.	Провести клінічне обстеження хворого з патологією зуба: 1. скарги 2. анамнез 3. зовнішньоротове обстеження 4. внутрішньоротове обстеження 5. перкусія 6. пальпація 7. рухомість	3-5
4.	Провести додаткові методи обстеження зубів – оцінка гігієнічного стану порожнини рота (ГІ) – температурна діагностика – визначення інтенсивності коричневої пігментації емалі при флюорозі зубів – кольорові тести з барвниками – ТЕР- тест – ЕОД – рентгенологічні методи обстеження зубів Формулювання діагнозу	3-5
5.	Виконати знеболення – аплікаційне – інфільтраційне – провідникове	3-5
6.	Відпрепарувати каріозні порожнини різної локалізації (I-V класів за Блеком).	3-5
7.	Запломбувати каріозні порожнини • тимчасовими пломбами • цементами • композиційними матеріалами хімічного затвердіння • композиційними матеріалами світлового затвердіння	3-5
8.	Накладати кофердами	3-5
9.	Провести видалення зубних відкладень	3-5
10.	Провести вибілювання зубів	3-5
11.	Провести сеанс ремінералізуючої терапії.	3-5
12.	Покрити зуби лікувальними та профілактичними лаками, гелями	3-5
13.	Провести герметизацію фісур	3-5
14.	Провести розкриття порожнин зубів всіх груп	3-5

15.	Лікування пульпіту: 1. біологічний метод 2. метод вітальної ампутації 3. метод вітальної екстирпації 4. метод девітальної екстирпації 5. комбінований метод	3-5
16.	Лікування періодонтиту: • механічна обробка кореневого каналу різними ендодонтичними інструментами • антисептична і медикаментозна обробка кореневого каналу • obturaція кореневого каналу пастами • obturaція кореневого каналу внутрішньоканальним штифтом • методика відновлення коронки зуба анкерним штифтом	3-5
17.	Провести дренаж верхівкового періодонту	3-5
18.	Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні пульпіту, періодонтиту	3-5
19.	Провести інтрадентальний електрофорез	3-5
20.	Вміти надати допомогу хворому при непритомності, колапсі, шоку	3-5
21.	Виписати рецепти медикаментів та призначити фізіотерапевтичне лікування	3-5
22.	Провести професійну гігієну порожнини рота	3-5
23.	Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота	3-5
24.	Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи	3-5
	Сума балів за виконання практичних навичок	

Критерії оцінювання виконання практичних навичок:

- виконання практичної навички **без помилок - 5 балів**,
- виконання практичної навички з окремими недоліками, виправленими самим студентом - **4 бали**,
- виконання практичної навички з недоліками, скоригованими викладачем - **3 бали**,
- не виконано практичну навичку - **0 балів**

ОЦІНКА РОБОТИ СТУДЕНТА НА ПРАКТИЦІ

Перелік вмінь та практичних навичок, які повинен набути студент під час виробничої практики

№ п/п	Назва уміння, практичної навички	Оцінка в балах	Дата	Підпис
1.	Робота з медичною документацією. Заповнення і ведення амбулаторної історії хвороби стоматологічного хворого.			

2.	Робота з стоматологічним обладнанням та інструментами, Стерилізація.			
3.	Провести клінічне обстеження хворого з патологією зуба: 8. скарги 9. анамнез 10. зовнішньоротове обстеження 11. внутрішньоротове обстеження 12. перкусія 13. пальпація 14. рухомість			
4.	Провести додаткові методи обстеження зубів – оцінка гігієнічного стану порожнини рота (ГІ) – температурна діагностика – визначення інтенсивності коричневої пігментації емалі при флюорозі зубів – кольорові тести з барвниками – ТЕР- тест – ЕОД – рентгенологічні методи обстеження зубів Формулювання діагнозу			
5.	Виконати знеболення – аплікаційне – інфільтраційне – провідникове			
6.	Відпрепарувати каріозні порожнини різної локалізації (I-V класів за Блеком).			
7.	Запломбувати каріозні порожнини • тимчасовими пломбами • цементами • композиційними матеріалами хімічного затвердіння • композиційними матеріалами світлового затвердіння			
8.	Накладати кофердами			
9.	Провести видалення зубних відкладень			
10.	Провести вибілювання зубів			
11.	Провести сеанс ремінералізуючої терапії.			
12.	Покрити зуби лікувальними та профілактичними лаками, гелями			
13.	Провести герметизацію фісур			

14.	Провести розкриття порожнин зубів всіх груп			
15.	Лікування пульпіту: 6. біологічний метод 7. метод вітальної ампутації 8. метод вітальної екстирпації 9. метод девітальної екстирпації 10. комбінований метод			
16.	Лікування періодонтиту: • механічна обробка кореневого каналу різними ендодонтичними інструментами • антисептична і медикамента обробка кореневого каналу • обтурація кореневого каналу пастами • обтурація кореневого каналу внутрішньоканальним штифтом • методика відновлення коронки зуба анкерним штифтом			
17.	Провести дренаж верхівкового періодонту			
18.	Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні пульпіту, періодонтиту			
19.	Провести інтрадентальний електрофорез			
20.	Вміти надати допомогу хворому при непритомності, колапсі, шоку			
21.	Виписати рецепти медикаментів та призначити фізіотерапевтичне лікування			
22.	Провести професійну гігієну порожнини рота			
23.	Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота			
24.	Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи			
	Сума балів за виконання практичних навичок			

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ПРАКТИКИ

До підсумкового контролю з виробничої практики допускаються студенти, які отримали за виконання практичних навичок з певного виду практики не менше, ніж 72 бали, представили звіт за практику та позитивну характеристику загального керівника від бази практики.

Підсумковий контроль виробничої лікарської практики, який проводиться у вигляді диференційованого заліку приймається відповідальними викладачами, передбачає розв'язання студентом 80-ти тестових завдань.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під частестового контролю, становить 80.

Підсумковий тестовий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Перелік теоретичних питань до підсумкового контролю:

1. Карієс зуба. Визначення. Епідеміологія карієсу: розповсюдженість, інтенсивність,

приріст інтенсивності; методики їх визначення.

2. Класифікація карієсу (робоча).

3. Теорія виникнення та розвитку карієсу Міллера. Суть, позитивні та негативні сторони.

4. Теорія виникнення та розвитку карієсу Д.А. Ентіна. Суть, позитивні та негативні сторони.

5. Теорія виникнення та розвитку карієсу А.І. Рибаківа. Суть, позитивні та негативні сторони.

6. Теорії виникнення та розвитку карієсу Є.В. Боровського. Суть, позитивні та негативні сторони.

7. Сучасне трактування етіології карієсу зубів. Види мікроорганізмів ротової порожнини.

Фактори, що обумовлюють їх карієсогенність.

8. Тест емалевої резистентності. Суть, методика проведення, інтерпретація результатів.

9. Поняття структурної та функціональної резистентності емалі. Поняття та значення зубного ліквору.

10. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого початкового (в стадії плями) карієсу.

11. Лікування гострого початкового карієсу (в стадії білої плями). Лікарські засоби, методики.

12. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого поверхневого карієсу.

13. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного поверхневого карієсу.

14. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого середнього карієсу.

15. Послідовність і етапи лікування гострого середнього карієсу.

16. Патоморфологічні зміни тканин зубів при хронічному середньому карієсі.

17. Клініка, діагностика хронічного середнього карієсу.

18. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого глибокого карієсу.

19. Лікування гострого та хронічного середнього карієсу.

20. Послідовність та особливості етапів лікування гострого глибокого карієсу в одне відвідування. Лікувальні пасти: групи, склад, властивості, механізм дії, особливості приготування і накладання.

21. Лікування гострого глибокого карієсу в два відвідування. Послідовність та особливості етапів.

22. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного глибокого карієсу.

23. Лікування хронічного глибокого карієсу. Послідовність етапів та особливість лікування.

24. Квітухий карієс: визначення, причини розвитку, клінічні прояви та діагностика.

25. Вибір тактики препарування каріозних порожнин з урахуванням індивідуальної карієсрезистентності та вітальності зуба, властивостей пломбувальних матеріалів.

26. Лікування квітучого карієсу. Групи лікарських засобів, особливості призначення, дозування.

27. Причини виникнення та профілактика вторинного карієсу.

28. Патоморфологія, клініка та діагностика вторинного карієсу.

29. Некаріозні ураження зубів. Класифікація за Патрикєєвим. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним.

30. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів: травматичні та хімічні ураження.

31. Гіперестезія зубів: причини розвитку, види.

32. Лікування гіперестезії: групи сучасних десенситайзерів, склад, властивості, методики використання.

33. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування клиноподібного дефекту.

34. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування ерозії емалі зуба.

35. Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення.

36. Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації. Інструменти та аксесуари для її проведення та фінішної обробки.

37. Методи і засоби знеболення при лікуванні карієсу.

38. Профілактика карієсу. Визначення. Види профілактики. Значення індивідуальної та суспільної профілактики.

39. Використання фізичних методів в комплексній терапії карієсу: показання, протипоказання, механізм дії, методика проведення.
40. Пульпіт. Визначення. Етіологія та патогенез. Класифікація пульпітів
41. Знеболення при лікуванні пульпіту: види, показання. Групи анестетиків, механізм дії, порівняльна характеристика щодо ефективності та токсичності. Премедикація: поняття, лікарські речовини, особливості проведення.
42. Ендодонтичний інструментарій: класифікація, стандарти ISO. Призначення, правила застосування.
43. Біологічний метод лікування пульпіту. Визначення. Показання та протипоказання. Послідовність та особливість етапів лікування. Обґрунтування вибору лікувальних паст.
44. Вітальна ампутація: визначення, показання, протипоказання. Послідовність та особливості етапів лікування. Можливі ускладнення.
45. Вітальна екстирпація: визначення, показання та протипоказання. Послідовність та особливості етапів лікування.
46. Девітальна екстирпація. Визначення, показання та протипоказання. Послідовність та особливості етапів лікування.
47. Комбінований метод лікування пульпіту. Визначення, послідовність та особливості етапів лікування.
48. Девітальна ампутація. Визначення. Показання та протипоказання. Ефективність методу. Послідовність та особливість етапів лікування.
49. Препарування корневих каналів при лікуванні пульпітів. Механічне та хімічне розширення корневих каналів. Інструменти, сучасні технології.
50. Способи пломбування корневих каналів при лікуванні пульпіту: метод центрального штифта, латеральної конденсації гутаперчі, холодної і теплої вертикальної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.
51. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту. Профілактика, способи усунення.
52. Періодонтит. Визначення, етіологія та патогенез. Класифікація періодонтитів
53. Лікування гострого серозного верхівкового періодонтиту інфекційної етіології: принцип лікування, послідовність та особливості етапів лікування.
54. Лікування гострого травматичного верхівкового періодонтиту. Особливості лікування в залежності від виду травми.
55. Лікування гострого медикаментозного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливість етапів лікування, антидот-терапія.
56. Лікування гострого верхівкового гнійного періодонтиту. Послідовність та особливості етапів. Невідкладна допомога.
57. Лікування хронічного фіброзного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливості етапів лікування.
58. Лікування хронічного верхівкового гранулюючого періодонтиту в одне відвідування: показання, методика. Послідовність та особливості етапів лікування. Вибір пломбувального матеріалу та методу пломбування кореневого каналу.
59. Послідовність та особливості етапів лікування хронічного гранульоматозного верхівкового періодонтиту. Методи впливу на за апікальне вогнище інфекції.
60. Лікування загострення хронічного гранульоматозного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливості етапів лікування.
61. Послідовність та особливості етапів лікування загострення хронічного періодонтиту, ускладненого періоститом.
62. Лікування хронічного верхівкового періодонтиту в скорочені терміни. Показання. Послідовність та особливості етапів лікування.
63. Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації вітальних зубів та зубів після ендодонтичного лікування.
64. Помилки та ускладнення при ендодонтичному лікуванні верхівкового періодонтиту. Профілактика, способи усунення.
65. Способи пломбування корневих каналів при лікуванні пульпітів, періодонтитів. Особливості вибору силерів та методу obturaції каналів за допомогою філерів (метод центрального штифта, вертикальної і латеральної конденсації гутаперчі).

ВІДГУК І ОЦІНКА РОБОТИ СТУДЕНТА НА ПРАКТИЦІ

Від закладу охорони здоров'я

Від університету

ОЦІНКА ЗА ПРАКТИКУ

Сума балів за:		Всього балів	Традиційна оцінка	Дата	Підпис викладача
виконання практичних навичок	Підсумковий контроль				

Керівник практики від кафедри

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Зразок щоденника практики

№ п/п	Дата	ПІБ, рік народження	№ відвідування	Скарги	Об'єктивне дослідження	Діагноз	Лікування
1	19.07.22	Кушнір О.П., 1960 р.н.	1	Короткочасні болі в ділянці нижніх бокових зубів зліва при прийомі їжі.	Глибока каріозна порожнина (I кл. за Блеком) в 36 зубів, яка заповнена залишками їжі. Дентин розм'якшений, болючий при зондуванні на дні та стінках порожнини, реакція на температурні подразники болюча, зникає після усунення подразника. Перкуторна реакція від'ємна. Електрозбудливість – 8 мкА	Гострий глибокий карієс 36 зуба.	Знеболення, препарування каріозної порожнини, медикаментна обробка, лікувальна прокладка (.....), ізолювальна прокладка (.....), пломба з (.....)